

Norges Indskrifter med de ældre Runer.

Udgivne for

Det Norske Historiske Kildeskriftfond.

3die Bind.

Ved

Magnus Olsen.

**3die Hefte,
Slutningshefte.**

Christiania.

I Hovedkommission hos Jacob Dybwad.

A. W. Brøgers Bogtrykkeri A/S.

1924.

6. By.

(Bd. I S. 89—116. II S. 529—531.)

Kritiske Bemærkninger findes hos Th. von Grienberger, Göttingische gelehrte Anzeigen 1906 Nr. 2 S. 115—118. Her meddeles ogsaa følgende Forslag til Tolkning: *arina* »Erdhügel, tumulus«; *orte . . . ut* = oldn. *orti . . . út* (**yrkja út* »perficere« eller »exstruere«, jfr. vort »udføre«, mht. *úzwirken*); *dr* Dativ, Apposition

til **alaifu**, snarere at udfylde **d(otu)_R** end **d(ohtu)_R**; **m(arkido)** 1ste Person. — Jfr. Noreen, *Altisl. Gramm.* 4, 1923, S. 375 f.

S. 100 f. eirilār. I stedet for til »Almindelige Bemærkninger« henvises til *Indl. S. 198 ff.* (jfr. *Aarbøger* 1905 S. 323 f.), hvor Bugge tolker dette i flere urnordiske Indskrifter forekommende Ord som »Eruler«. I Sammenhæng hermed maa nævnes Sten Konow's Afhandling »Gotiske mænd i det gamle Indien« (*Maal og minne* 1912 S. 69 ff., ogsaa offentliggjort paa Engelsk i *Journal of the Royal Asiatic Society* 1912 S. 379 ff.), hvor Ord i to indiske Indskrifter fra omkring Midten af 2det Aarh. e. Kr. tolkes som »Goteren (*gata*) Eril (*irila*)«. — Om Ordformen **eirilār**, **erilār** i Forhold til oldn. *jarl*, jfr. bl. a. Emil Olson, *De appellativa substantivens bildning i fornsvenskan*, Lund 1916, S. 24, 553; Axel Kock, *Umlaut und Brechung im Altschwedischen*, Lund 1911—16, S. 45, 55 og *Svensk ljudhistoria* III (Lund 1916) S. 21 f.; C. Marstrander, *Bidrag til det norske sprogs historie i Irland*, Kr.a 1915, S. 77 f. — Erik Noreen, *Språkvetenskapliga Sällskapets i Uppsala Förhandlingar* 1916—18 S. 4 henstiller til Overveielse, om Ordet har Hensyn til religiøs Funktion (Præst eller Magiker). Nærværende Udgiver har uafhængig været inde paa lignende Tanker, men vilde ikke vove at drøfte dem nærmere uden i en videre Sammenhæng. Jfr. om **erilār** ogsaa Th. von Grienberger, *Arkiv f. nord. filol.* XXIX, 1913, S. 360 f.; Brate, *smst.* XXXV, 1918, S. 194.

Magnus Olsen (*Hedenske kultminder i norske stedsnavne* I, Kr.a 1915, S. 262) gjør opmærksom paa det eiendommelige Forhold, at der i 1661 som Underbrug til Gaarden By i Sigdal anføres et *Jelþrud*, vistnok sammensat med det i Norge sjeldne Mandsnavn *Jarl* (*Norske Gaardnavne* V S. 180).

S. 100 L. 2l. En anden Forklaring af **eelil** (ee »altid«, lil Mandsnavn i Vokativ) har Bugge fremsat i *Aarbøger* 1905 S. 201 f.; jfr. ovenfor S. 227 Anm. 2.

S. 103 L. 20. Om **orb[a]** paa Vimose-Høvlen se Bugge, *Aarbøger* 1905 S. 155 f.

S. 104 f. (530) ašina. Hjalmar Lindroth, *Namn och Bygd* III, 1915, S. 84 f. fremholder de Vanskeligheder, som synes ham at forbyde Sammenhæng med oldn. *arinn*.

S. 113 Anm. 1. Læsningen **ek** *irilār* foreslaaes af Ad. Noreen (hos E. Noreen, *anf. St. S. 2* og i *Altisl. Gramm.* 4 S. 375).

S. 113 Anm 2. Om Brakt. 17 jfr. Bugge, *Aarbøger* 1905 S. 222 ff.

S. 114 L. 20 ff. Ifølge E. Noreen (*anf. St. S. 5*) fortjener det Opmærksomhed, at Runeformen **Λ** forekommer i det ikke sikkert tolkede Slutningsafsnit i By-Indskriften, »under det att runan i den tolkbare delen av inskriften har den gamla formen [Y]«, og han henviser til Forekomsten af **Λ** i lignende Omgivelser i andre Indskrifter.